Dünya Edebiyatı — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 6 soru

Shakespeare'in adının temsilciler arasında yer aldığı bu edebî anlayış, insanın iç dünyasını ve düş gücünü öne çıkarır. Kuralların değişmez ölçüt sayılması yerine özgür ve coşkulu söyleyiş benimsenir. Bu nedenle söz konusu anlayış, akıldan çok duygunun yön verdiği bir sanat tutumunu temsil eder.

1. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Bu anlayışta sanatın temel kaynağı duygu ve hayal gücüdür.

B) Bu anlayışta bütün sanat ürünleri değişmez kurallara bağlanmıştır.

C) Bu anlayışta akıl, duygudan bağımsız tek ölçüt olarak kullanılmıştır.

D) Bu anlayışta sanatçının kişisel coşkusu bütünüyle dışlanmıştır.

E) Bu anlayışta Shakespeare yalnızca kuralcı sanatın temsilcisidir.

Shakespeare'in temsilci olarak anıldığı edebî anlayışta hayal, sanatın dışına itilen bir unsur değildir. Aksine duygu ve düş gücü, sanatçının dünyayı yorumlama biçimini belirler. Bu anlayışta katı kurallara bağlılık yerine özgürleşen sanatçı duyarlığı öne çıkar.

2. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Hayal gücü, bu anlayışın sanat görüşüyle uyumlu bir unsurdur.

B) Katı kurallar, bu anlayışın bütün sanatçıları için zorunludur.

C) Akıl, bu anlayışta duygu ve hayalin yerine geçirilmiştir.

D) Shakespeare, bu anlayışın karşısında duran bir sanatçıdır.

E) Bu anlayış, sanatçının özgür duyarlığını sınırlandırmayı amaçlar.

Romantizmde duygu ve hayal öne çıkarılmıştır. Bu anlayış, edebî türlerin kullanımında da belirgin bir değişiklik meydana getirmiştir.

3. Buna göre aşağıdakilerden hangisine işaret eder?

A) Lirik şiirin yeniden gündeme getirildiği söylenebilir.

B) Epik şiirin yeniden gündeme getirildiği söylenebilir.

C) Didaktik şiirin yeniden gündeme getirildiği söylenebilir.

D) Pastoral şiirin yeniden gündeme getirildiği söylenebilir.

E) Dramatik şiirin yeniden gündeme getirildiği söylenebilir.

16. yüzyılın sonlarında Fransa’da ortaya çıkan bu edebî anlayışın dünya edebiyatındaki temsilcileri arasında Racine ve Moliere de bulunur. Bu anlayış, daha sonra farklı estetik anlayışlarla karşı karşıya gelmiştir.

4. Buna göre bu edebî anlayışın temelinde aşağıdakilerden hangisinin bulunduğu söylenebilir?

A) Akıl, kuralcılık ve sağduyu temelinde gelişmiştir.

B) Duygu, kuralsızlık ve hayal anlayışını öne çıkarmıştır.

C) Lirik şiiri yeniden gündeme getiren başlıca anlayış olmuştur.

D) Hayali ve kuralsızlığı sanatın temel ilkeleri saymıştır.

E) Duyguyu, aklın ve kuralların önünde tutmuştur.

Fransa’da ortaya çıkan bir edebî anlayış, eserlerinde ölçü, düzen ve akla uygunluk aramıştır. Bu anlayışın temelinde kişisel taşkınlıktan çok ortak bir estetik ölçüye bağlılık vardır. Bu nedenle söz konusu anlayış, belirli kuralları dışlamayan bir sanat tutumu sergiler.

5. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Sanat eserinde kurallardan bütünüyle uzaklaşılmıştır.

B) Sanat eserinde doğa gözlemi temel ölçüt sayılmıştır.

C) Sanat eserinde düzen ve ölçü önemsenmiştir.

D) Sanat eserinde bireysel coşku ortak ölçünün önüne geçirilmiştir.

E) Sanat eserinde duygu ve hayal öne çıkarılmıştır.

6. Bir sanat bildirgesinde “Akıl, kuralcılık ve sağduyu; sanatçının kişisel taşkınlığından önce gelir.” denilmiştir. Bu söz, aşağıdaki edebî akımlardan hangisinin temel yönelişiyle ilişkilendirilebilir?

A) Realizm

B) Natüralizm

C) Klasisizm

D) Romantizm

E) Sembolizm

Cevap Anahtarı

1. A
2. A
3. A
4. A
5. C
6. C

Çözümler

1. Parça, duygu ve düş gücünün öne çıkarıldığını, değişmez kuralların benimsenmediğini belirtmektedir. Bu nedenle A seçeneği parçanın bütününden çıkarılabilir; B ve C, kuralları ve aklı öne çıkararak kapsamı tersine çevirir.

2. Parçada hayal gücünün dışlanmadığı, duygu ve düş gücünün sanat anlayışını belirlediği açıklanmaktadır. Bu nedenle A seçeneği doğrudur; B ve E, parçada belirtilen kuralsızlık ve özgürlük vurgusunu tersine çevirmektedir.

3. Romantizmle ilişkilendirilen gelişmeler arasında lirik şiirin yeniden gündeme gelmesi vardır. Epik şiir güçlü bir tür adı olsa da verilen belirlemede dayanak bulunan tür lirik şiirdir.

4. Racine ve Moliere'in temsil ettiği, 16. yüzyılın sonlarında Fransa'da ortaya çıkan anlayışın anahtar kavramları akıl, kuralcılık ve sağduyudur. B, D ve E romantik özellikleri; C ise romantizmle ilişkilendirilen lirik şiir anlayışını yansıtır.

5. Parçada akla uygunluk, ölçü ve düzen birlikte vurgulanmaktadır. A ise kurallı sanat anlayışının karşısında yer alan bir tutumu parçaya taşımaktadır.

6. Alıntıdaki akıl, kuralcılık ve sağduyu vurgusu C akımının anahtar kavramlarıyla örtüşür. D ise duygu, kuralsızlık ve hayal merkezli bir yönelişi ifade eder.